

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG ANH Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC

Nguyễn Thị Thanh Vân

Lớp: QLGD- A2- K9, Trường Đại học Đồng Tháp

Email: vannhi28052013@gmail.com

Tóm tắt: Hiện nay, chất lượng dạy và học tiếng Anh ở trường phổ thông chưa đạt hiệu quả cao. Có nhiều nguyên nhân ảnh hưởng trực tiếp đến hoạt động dạy học tiếng Anh và quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh. Bài viết phân tích một số nội dung lí luận của hoạt động dạy học tiếng Anh và quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh, khảo sát thực trạng dạy học tiếng Anh ở phổ thông, trên cơ sở đó đề xuất một số biện pháp quản lí hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường tiểu học.

Từ khóa: Biện pháp quản lí, Hoạt động dạy học, Môn tiếng Anh ở tiểu học

Nhận bài: 12/08/2022; **Phản biện:** 14/08/2022; **Duyệt đăng:** 18/08/2022.

1. Giới thiệu

Việc dạy học ngoại ngữ ở trường phổ thông đã góp phần thúc đẩy sự tiến bộ trong mọi lĩnh vực đời sống xã hội của nước ta trong suốt thời gian qua, nhưng nhìn chung chất lượng dạy và học tiếng Anh ở trường phổ thông chưa đạt hiệu quả cao. Do nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan khác nhau. Do đó, các nhà quản lý giáo dục cần tìm hiểu nguyên nhân thực trạng và có các biện pháp thiết thực, khả thi nhằm góp phần nâng cao chất lượng dạy học tiếng Anh ở các trường tiểu học.

2. Cơ sở lý luận của hoạt động dạy học môn tiếng Anh, quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh

2.1. Cơ sở lý luận của hoạt động dạy học môn tiếng Anh

2.1.1. Hoạt động

Theo Từ điển giáo dục học: “Hoạt động (HĐ) là hình thức biểu hiện quan trọng nhất của mối quan hệ tích cực, chủ động của con người đối với thực tiễn xung quanh. Còn đối với từng khía cạnh của thực tiễn HĐ là quá trình diễn ra một loạt hành động có liên quan chặt chẽ với nhau tác động vào đối tượng nhằm đạt được mục đích nhất định trong đời sống xã hội.

Theo Nguyễn Đức Chính: “HĐ là quá trình tác động qua lại giữa con người với thế giới xung quanh để tạo ra sản phẩm về phía thế giới và sản phẩm về phía con người. Trong quá trình tác động qua lại đó, có hai chiều tác động diễn ra đồng thời, thống nhất và bổ sung cho nhau”.

2.1.2. Hoạt động dạy học

Hoạt động dạy học (HĐDH) bao gồm hai HĐ thống nhất, biện chứng, HĐ dạy của giáo viên (GV) và HĐ học của học sinh (HS). Dạy học (DH) theo quan điểm hiện đại thì DH được tạo ra bởi sự tương tác giữa người dạy và người học, giữa thầy và trò, giữa người học với người

học, giữa DH với xã hội; là sự thống nhất chặt chẽ giữa HĐ dạy với HĐ học. Thầy và trò vừa là chủ thể, vừa là đối tác trong DH. Hơn nữa, trong DH, ngoài sự tương tác giữa các chủ thể HĐ, bản thân nó còn chịu sự tương tác của nhiều tác nhân cùng lúc như tác nhân nhận thức, tác nhân văn hóa, tâm lý, xã hội.

Dạy học là một quá trình bao gồm toàn bộ các thao tác có tổ chức và có định hướng, giúp người học từng bước có năng lực tư duy và năng lực hành động với mục đích chiếm lĩnh các giá trị văn hóa, tinh thần, các hiểu biết về kiến thức, các kỹ năng đã học và vận dụng chúng vào thực tiễn đời sống hằng ngày của con người.

Theo tác giả Phạm Minh Hạc, “Dạy học là một chức năng xã hội, nhằm truyền đạt và lĩnh hội kiến thức, kinh nghiệm xã hội đã tích lũy được, nhằm biến kiến thức, kinh nghiệm xã hội thành phẩm chất và năng lực cá nhân”.

2.1.3. Hoạt động dạy học môn tiếng Anh

HĐDH môn tiếng Anh là quá trình truyền thụ, lĩnh hội kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo và phương pháp (PP) nhận thức của con người. HĐDH môn tiếng Anh là quá trình HĐ hai mặt do thầy giáo (dạy) và người học (học) nhằm thực hiện các mục đích DH. Nhiệm vụ DH môn tiếng Anh trong nhà trường không chỉ đảm bảo cho người học có một trình độ học vấn tiếng Anh nhất định mà còn góp phần hình thành, phát triển nhân cách của người học.

Quan niệm trên về HĐDH môn tiếng Anh đã phản ánh tính chất hai mặt của quá trình DH: HĐ dạy của GV và HĐ học của HS. Hai HĐ này không tách rời nhau mà là một quá trình HĐ chung nhằm hình thành kiến thức, nhân cách của con người đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội.

HĐDH môn tiếng Anh là HĐ trong đó dưới sự tổ chức, điều khiển, lãnh đạo của GV làm cho người học tự giác,

tích cực, chủ động, tự tổ chức điều khiển HĐ nhận thức, học tập (HT) của mình nhằm thực hiện những nhiệm vụ học tập cho bản thân.

2.2. Cơ sở lý luận của quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh

Thực chất việc quản lý (QL) việc giảng dạy môn tiếng Anh là việc Hiệu trưởng QL GV tiếng Anh trong việc thực hiện nhiệm vụ của GV. Đó là quá trình mà Hiệu trưởng phải hoạch định, tổ chức, điều khiển, kiểm tra, đánh giá HĐ giảng dạy của GV nhằm đạt được mục tiêu GD đã đề ra. Việc QL này chiếm nhiều thời gian và công sức của người Hiệu trưởng, chủ yếu phải tập trung vào HĐ dạy của thầy, tác động trực tiếp tới thầy và gián tiếp với trò, thông qua việc quản lý hoạt động (QLHĐ) dạy của thầy mà QLHĐ học của trò.

QL việc giảng dạy môn tiếng Anh trong trường tiểu học (TH) cũng là việc Hiệu trưởng QLHĐ giảng dạy của GV tiếng Anh trong việc thực hiện nhiệm vụ của GV nhưng đối tượng GV cần truyền đạt tri thức là các em HS ở bậc TH với đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi TH là HĐ nhằm đảm bảo và nâng cao chất lượng dạy và học môn tiếng Anh. Môn tiếng Anh được dạy ở cấp TH “là một trong những khởi điểm đầu quan trọng tạo nền tảng cho việc học tiếng Anh ở các bậc học tiếp theo”. Vấn đề QL việc giảng dạy môn tiếng Anh là một nhiệm vụ cần thiết hiện nay. Đó đồng thời cũng là một trách nhiệm nặng nề của người Hiệu trưởng nói riêng, của các nhà QL giáo dục nói chung trong việc thực hiện theo mục tiêu và kế hoạch đào tạo của ngành là “giúp HS có một công cụ giao tiếp mới, bước đầu có khả năng giao tiếp đơn giản bằng tiếng Anh một cách tự tin, tạo tiền đề để các em có thể sử dụng tiếng Anh trong HT, hình thành thói quen HT suốt đời để trở thành những công dân toàn cầu tương lai trong thời kỳ hội nhập”.

3. Kết quả khảo sát thực trạng

3.1. Kết quả khảo sát thực trạng đổi mới phương pháp dạy học (PPDH) theo phương pháp giao tiếp và kết hợp các phương pháp khác trong dạy học tiếng Anh

Bảng 1. Thực trạng thực hiện đổi mới PPDH theo phương pháp giao tiếp (PPGT) và kết hợp các phương pháp khác trong DH tiếng Anh

STT	NỘI DUNG	RTX	TX	IK	KSD
1	Soạn giảng theo phân phối chương trình	33,3	40,0	26,7	0
2	Tổ chức các HĐHT và thiết kế trò chơi, đóng kịch, ngoại khóa	26,7	46,6	26,7	0
3	Sử dụng ĐDDH: tranh ảnh, máy CD, bảng tương tác	40,0	33,3	20,0	6,7
4	Sử dụng tiếng Anh trong tiết dạy	33,3	26,7	26,7	13,3
5	Vận dụng, kết hợp các PPDH	40	53,3	6,7	0

(RTX: rất thường xuyên, TX: thường xuyên, IK: ít khi, KSD: không sử dụng)

Theo kết quả điều tra cho thấy, GV đã nhận thức được việc đổi mới PPDH, cụ thể là việc soạn giáo án theo PPGT theo mục tiêu của từng đơn vị bài học. Để làm tốt việc này đòi hỏi GV phải nghiên cứu kỹ nội dung giảng dạy, tình hình HS, điều kiện thực hiện, môi trường HT của đơn vị mình. Nhằm phát huy hết khả năng của HS trong giảng dạy GV nên tổ chức kết hợp các PPDH tích cực, sử dụng công nghệ thông tin (CNTT) để thiết kế bài dạy mang lại hiệu quả cao. Sử dụng các hình thức DH như trò chơi, sắm vai, phiếu HT, tổ chức các HĐ theo cặp, theo nhóm giúp phát huy tính tích cực của HS và đặc biệt là rèn năng lực làm việc, năng lực hợp tác giữa các thành viên trong lớp. Rèn kỹ năng sống cho HS, giúp HS trở nên tích cực, nhanh nhẹn, hứng thú trong HT.

Tuy nhiên, việc tổ chức các HĐHT tích cực gặp không ít khó khăn do các trường đa số chưa có phòng chức năng riêng, phòng học tiếng Anh riêng nên rất khó trong việc tổ chức các HĐHT. Do số lượng HS ở mỗi lớp khá cao so với chuẩn của lớp học tiếng Anh, đa số là trên 35 HS ở mỗi lớp nên việc tổ chức các HĐ gặp khó khăn về không gian lớp học. Lớp học chật sẽ gây khó khăn trong việc tổ chức các HĐ vui chơi, đặc biệt là các trò chơi mang tính đồng đội, tập thể sẽ không thể thực hiện được nên việc đổi mới PP chưa đạt hiệu quả như mong muốn.

3.2. Kết quả khảo sát thực trạng về tình hình học tập môn tiếng Anh

Bảng 2. Thực trạng tình hình học tập môn tiếng Anh của HS (N: 120)

STT	NỘI DUNG	Mức độ thực hiện (%)			
		Tốt	Khá	TB	Yếu
1	Việc chuẩn bị bài ở nhà	16,6	39,1	27,5	16,8
2	Sự hứng thú HT môn tiếng Anh	25,0	37,5	12,5	25,0
3	Khả năng vận dụng kiến thức đã học vào tình huống hoặc ngữ cảnh mới	12,5	21,7	40,8	25,0
4	Kỹ năng nghe hiểu	25,0	37,5	20,0	17,5
5	Kỹ năng nói	12,6	33,3	20,8	33,3
6	Kỹ năng đọc hiểu	20,8	37,5	30,1	11,7
7	Kỹ năng viết	16,7	20,8	37,5	25,0
8	Việc tham gia luyện tập theo nhóm, cặp	12,5	30,1	32,5	25,0
9	Khả năng tự học tiếng Anh qua sách, báo, truyền hình, bạn bè.	8,3	20,8	37,6	33,3
10	Khả năng tự điều chỉnh, tự sửa sai	12,5	20,8	37,5	29,2
11	Khả năng nhớ từ vựng và vận dụng cấu trúc ngữ pháp	16,7	30,1	28,2	25,0
12	Khả năng đoán nghĩa từ vựng trong ngữ cảnh	11,7	20,0	35,0	33,3
13	Kỹ năng làm bài trắc nghiệm khách quan	20,8	37,5	25,0	16,7
14	Kỹ năng tra cứu từ vựng trên google dịch	12,5	41,7	29,1	16,7
15	Khả năng làm các bài tập ngoài SGK, bài tập nâng cao	11,7	20,8	34,2	33,3

Kết quả khảo sát tương đối phù hợp với kết quả HT thực tế ở các trường. Đa số các em có hứng thú HT

nhưng do điều kiện khách quan nên tình hình HT bộ môn tiếng Anh của HS đang ở mức trung bình khá. Chỉ có những HS ở các trường nằm ngay trung tâm thị xã học tương đối tốt bộ môn này là do các em có điều kiện kinh tế hơn, được sự quan tâm của phụ huynh HS. Thực tế, số lượng HS có đủ điều kiện học tốt môn tiếng Anh không nhiều. Một bộ phận không nhỏ các em là con những gia đình buôn bán hoặc lao động tự do, gia đình thuộc diện hộ nghèo, phần lớn phụ huynh ít quan tâm và tạo điều kiện cho con em HT. Vì thế mà việc học của các em chỉ mang tính đối phó, các em chưa thật sự nhận thức tầm quan trọng của việc học. Các em còn rụt rè, e ngại, chưa tự tin trong các HĐHT. Các em không hiểu và nhớ từ nên không đọc được, không viết được hoặc khi gặp khó khăn không dám hỏi thầy hay ở nhà không ai giúp đỡ. Một bộ phận các em thiếu sách giáo khoa nên việc vận dụng kiến thức mới sau mỗi tiết học gặp khó khăn. Điều này cũng làm cho kỹ năng viết trong môn tiếng Anh bị hạn chế rất nhiều. Bất kỳ một môn học nào ngoài việc tiếp nhận tri thức mới ở lớp, HS phải luyện tập thật nhiều ở nhà mới có thể nắm vững bài và tiến bộ được. Cho nên, kết quả HT bộ môn tiếng Anh của HS ở mức trung bình khá chắc chắn là do HS ít được thực hành, ít rèn luyện, luyện tập ở nhà, thiếu khả năng tự học và thiếu sự quan tâm của phụ huynh HS.

4. Một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở các trường TH

Trên cơ sở nghiên cứu thực tiễn đề xuất các biện pháp QL HĐDH môn tiếng Anh ở các trường, tác giả đề xuất 7 biện pháp. Trong đó có những biện pháp đã làm tốt sẽ tiếp tục phát huy để làm tốt hơn. Những biện pháp đã làm nhưng chưa hiệu quả sẽ được điều chỉnh, bổ sung, đổi mới nội dung, cách thức tiến hành. Những biện pháp chưa thực hiện, qua nghiên cứu tôi đề xuất để thực hiện góp phần nâng cao hiệu quả QL HĐDH môn tiếng Anh ở các trường TH như sau:

- Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường tiểu học
- Tăng cường lập kế hoạch hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường tiểu học
- Đổi mới tổ chức hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường tiểu học
- Đẩy mạnh chỉ đạo hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường tiểu học
- Tăng cường công tác bồi dưỡng các kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động dạy học cho đội ngũ GV tiếng Anh ở trường tiểu học
- Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị dạy học và quản lý các điều kiện hỗ trợ hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường tiểu học

- Cải tiến kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn tiếng Anh ở trường tiểu học.

Trong các nhóm biện pháp đề xuất trên, mỗi nhóm đều có những mục tiêu, nội dung và cách thức tiến hành riêng. Mỗi nhóm biện pháp đều có những ưu, nhược điểm nhất định. Tuy nhiên để nâng cao chất lượng DH môn tiếng Anh, nhất thiết phải thực hiện đồng bộ các biện pháp trên vì chúng có mối liên hệ chặt chẽ với nhau, bổ sung cho nhau, là cơ sở cho nhau. Trong các biện pháp đó, biện pháp thứ 2 “Tăng cường lập kế hoạch HĐDH môn tiếng Anh ở trường” và biện pháp thứ 4 “Đẩy mạnh chỉ đạo HĐDH môn tiếng Anh ở trường TH” là hai biện pháp cơ bản và có tính quyết định trong QL HĐDH môn tiếng Anh. Biện pháp thứ nhất “Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của QL HĐDH môn tiếng Anh ở trường TH” có vai trò là tiền đề để thực hiện tốt hơn các biện pháp còn lại. Trong khi biện pháp “Đổi mới tổ chức HĐDH môn tiếng Anh ở trường TH” và “Cải tiến kiểm tra, đánh giá HĐDH môn tiếng Anh ở trường TH” đóng vai trò hỗ trợ cho việc triển khai thực hiện biện pháp thứ hai và thứ 4. Các biện pháp còn lại “Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị DH và QL các điều kiện hỗ trợ HĐDH môn tiếng Anh ở trường TH” và biện pháp “Tăng cường công tác bồi dưỡng các kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin vào HĐDH cho đội ngũ GV tiếng Anh ở trường TH” đóng vai trò điều kiện để thực hiện các biện pháp còn lại. HĐDH tiếng Anh nếu không có các TBDH hỗ trợ thì việc đổi mới PPDH cho bộ môn này không thể đạt hiệu quả cao. Như vậy, để HĐDH môn tiếng Anh đạt hiệu quả như mong muốn cần phải kết hợp các biện pháp một cách tinh tế, khéo léo phù hợp với thực tiễn.

5. Kết luận

Để QL tốt HĐDH môn tiếng Anh, Ban lãnh đạo nhà trường cần đưa ra nhiều biện pháp và tiến hành triển khai thực hiện đồng loạt các biện pháp. Trong phạm vi của đề tài này tác giả chỉ đề xuất 07 biện pháp cơ bản nhất mà CBQL, GV cần thực hiện nhằm nâng cao chất lượng HĐDH môn tiếng Anh. Các nhóm biện pháp có quan hệ biện chứng với nhau, nhóm biện pháp này là cơ sở, tiền đề cho nhóm biện pháp kia và ngược lại. Như vậy, khi vận dụng các biện pháp trên cần phải biết dựa vào tình hình, điều kiện thực tế của từng trường TH sao cho phù hợp để mang lại hiệu quả thiết thực. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*”.

- [2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2012), *Công văn số 7110/BGDĐT/CSVC-TBTH ngày 24/10/2012 của Bộ GD&ĐT về việc mua sắm, sử dụng và bảo quản thiết bị DH môn Ngoại ngữ trong các trường TH và Thông tư số 05/2019 TT-BGDĐT 8/4/2019 ban hành danh mục thiết bị DH tối thiểu lớp 1 và các hướng dẫn khác của BGDĐT.*
- [3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Quyết định số 2658/QĐ-BGDĐT, về việc ban hành kế hoạch triển khai Đề án dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2017-2025, ngày 23/7/2018.*
- [4]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Quyết định số 2658/QĐ-BGDĐT ngày 23/7/2018 của Bộ GD&ĐT về việc ban hành kế hoạch triển khai Đề án dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2017-2025.*
- [5]. Phạm Minh Hạc (2001), *Về phát triển toàn diện con người thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa.* NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [6]. Phạm Viết Vượng (1996), *Giáo dục học.* NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [7]. Thủ tướng Chính phủ (2017), *Quyết định số 2080/QĐ-TTg ngày 22/12/2017 của Thủ tướng Chính phủ về việc “phê duyệt điều chỉnh, bổ sung Đề án dạy và học Ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2017-2025.*
- [8]. Trần Kiểm, *Khoa học quản lý giáo dục - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn,* NXB Giáo dục, Hà Nội.

Measures to manage English teaching activities in primary schools

Nguyen Thi Thanh Van

Class: QLGD- A2- K9, Dong Thap University

Email: vannhi28052013@gmail.com

Abstract: *English plays a very important role in world integration and human knowledge. The more integrated the country is, the more English plays an important role in social life. In addition to professional qualifications, English is a necessary and sufficient condition for us to find a good job according to the increasing requirements of society. Teaching English is implemented right from the primary school level to meet that need. However, for the quality of English teaching to achieve high results, it also depends on the management capacity of managers at all levels.*

Keywords: *teaching activities, managing teaching activities.*